

सन २०२५-२०२६ निधी वितरण
३४ - शिष्यवृत्ति/विद्यावेतन

महाराष्ट्र शासन
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
शासन निर्णय क्रमांक:- निधीवि २०२६/प्र.क्र.११/ एसडी-५
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई ४०००३२
दिनांक :- १२ फेब्रुवारी, २०२६

संदर्भ :-

- १) शिक्षण संचालक, योजना, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे दिनांक १०.०२.२०२६ व दिनांक ११.०२.२०२६ रोजीचे पत्र.
- २) शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, शासन निर्णय क्र.निधीवि-२०२५/ई-१२१७१३०/एसडी ५, दि.१६.०७.२०२५
- ३) वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र.अर्थसं २०२५/प्र.क्र.४४/अर्थ-३, दि.२९.०९.२०२६

प्रस्तावना :-

शालेय शिक्षण विभागामार्फत राबविण्यात येणा-या शैक्षणिक शिष्यवृत्ती योजनांबाबतचा सन २०२५-२६ चा मंजूर निधी बी.डी.एस प्रणालीवर उपलब्ध करून देण्याबाबत शिक्षण संचालक (योजना), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी संदर्भ क्र.१ येथील पत्रान्वये विनंती केली होती. त्याअनुषंगाने वित्त विभागाच्या दि.२९.०९.२०२६ रोजीच्या परिपत्रकान्वये निधी वितरणासाठी उद्दिष्टनिहाय खर्चासाठी घालून दिलेल्या ३४- शिष्यवृत्ती / विद्यावेतन या उद्दिष्टाखाली मंजूर निधीच्या १०० टक्के इतक्या प्रमाणात निधी वितरणासाठी उपलब्ध करण्यात आलेला आहे.

त्यानुषंगाने राज्यातील गुणवान विद्यार्थ्यांना शिक्षणासाठी प्रोत्साहीत करण्याकरीता वित्त विभागाने सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षात एकूण मंजूर केलेल्या निधीच्या १०० टक्केच्या प्रमाणात ३४- शिष्यवृत्ती / विद्यावेतन या उद्दिष्टाखाली निधी वितरीत करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :-

राज्यात गुणवान विद्यार्थ्यांना प्रोत्साहन देण्यासाठी राज्यातील शाळांमधील विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती देण्यासाठी विविध योजना कार्यन्वित आहेत. सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षामध्ये अर्थसंकल्पित तरतुदीमधून वित्त विभागाने वितरणासाठी उपलब्ध केल्यानुसार अर्थसंकल्पित मंजूर तरतुदीच्या १०० टक्के च्या प्रमाणात निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

२. खालील परिच्छेद ३ मध्ये ३४- शिष्यवृत्ती / विद्यावेतन या उद्दिष्टाखाली नमूद योजनांसाठी एकूण रु.३५,३१,८८,०५०/- (अक्षरी रु. परतीस कोटी एकतीस लक्ष अऱ्यांशी हजार पन्नास फक्त) इतका निधी वितरीत करण्यास व सदर निधी अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीवर उपलब्ध करून देण्यास शासन मान्यता देत आहे.

३. राज्यातील शाळांमधील विद्यार्थ्यांना देण्यात येणाऱ्या शिष्यवृत्ती संदर्भात वितरीत करावयाच्या निधीचा तपशील पुढील प्रमाणे आहे :-

(रुपये हजारात)

अ.क्र	लेखाशीर्ष	उद्दिष्टे	योजनेचे नाव	अर्थसंकल्पित रक्कम	वितरीत करावयाची रक्कम
१	२	३	४	५	६
१.	२२०२०३८९		२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०२, माध्यमिक शिक्षण १०७, शिष्यवृत्त्या (०३) शिष्यवृत्त्या(०३)(०२) प्रज्ञावंत विद्यार्थ्यांना सहाय्य	३९२९०	२७०५४.९
२.	२२०२२३१८		२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०२, माध्यमिक शिक्षण १०७, शिष्यवृत्त्या, (०२)(०१) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ च्या कलम १८२ अन्वये जिल्हा परिषदांना सप्रयोजन अनुदाने (उच्च माध्यमिक शाळा)	३७२२२५	२५६८३५.२५
३.	२२०२०३४२	३४	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०२, माध्यमिक शिक्षण १०७, शिष्यवृत्त्या, (०१) माध्यमिक शाळांमधील शिष्यवृत्त्या (०१)(०१) ग्रामीण भागातील प्रज्ञावंत विद्यार्थ्यांना राष्ट्रीय शिष्यवृत्ती	१०२००	७०३८
४.	२२०२०३५१		२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०२, माध्यमिक शिक्षण १०७, शिष्यवृत्त्या, (०१)(०२) खुली गुणवत्ता शिष्यवृत्ती, (पुर्व माध्यमिक शाळा)	५३९९०	३७१९७.९
५.	२२०२१०६२		२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०५, भाषा विकास-१०३, संस्कृत शिक्षण (००)(००) (०१) माध्यमिक शाळांमध्ये भारत सरकारची शिष्यवृत्ती	४००	२७६

६.	२२०२८२३५		२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०२ माध्यमिक शिक्षण, १०७, शिष्यवृत्त्या (०१) माध्यमिक शाळांमधील शिष्यवृत्त्या (०१) (०३) इयत्ता बारावीपर्यंत मुलींना मोफत शिक्षण	२००००	१३८००
७.	२२०२८२८२	३४	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०२ माध्यमिक शिक्षण, १०७, शिष्यवृत्त्या (०१) माध्यमिक शाळांमधील शिष्यवृत्त्या (०१) (०४) ज्यांचे किंवा ज्यांच्या पालकांचे वार्षिक उत्पन्न रुपये १५,००० पेक्षा अधिक नाही अशा इयत्ता दहावी पर्यंत शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना (मुलांना) फी माफी (अर्थोपाय अग्रिमाशी समायोजन)	५०००	३४५०
८.	२२०२८१०९		२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, १०९, (००) (००) (०४) अवर्षणग्रस्त भागातील विद्यार्थ्यांना परिक्षा फी माफी / फी ची प्रतिपूर्ती	६०००	४९४०
९.	२२०२०३७१		२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०२ माध्यमिक शिक्षण, १०७, शिष्यवृत्त्या (०३) शिष्यवृत्त्या (०३) (०१) कनिष्ठ महाविद्यालयातील शिष्यवृत्त्या	२४००	१६५६
१०.	२२०२१२५१		२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ८०, सर्वसाधारण १०७, शिष्यवृत्त्या (००) (०७) आर्थिकदृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना गुणवत्ता शिष्यवृत्ती	२०००	१३८०
११.	२२०२११९८		२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ८०, सर्वसाधारण १०७, शिष्यवृत्त्या (००) (०१) सैनिकी शाळा व महाविद्यालये	८००	३६०
एकूण				५३७५४५	३५३१८८.०५

४. वरील बाबींवर होणारा खर्च उपरोक्त नमूद केलेल्या लेखाशिर्षाखाली सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षात मंजूर करण्यात आलेल्या तरतूदीमधून भागविण्यात यावा.

५. शालेय शिक्षण विभागाचे शासन परिपत्रक क्र. संकीर्ण-२४२५/(७०/२५)/अर्थसंकल्प, दि.१७ ऑक्टोबर, २०२५ अन्वये शालेय शिक्षण व क्रीडा विभागाकडून वितरीत केल्या जाणाऱ्या अनुदानाचे आहरण व संवितरण करण्याकरीता नियंत्रक अधिकारी आणि आहरण व संवितरण अधिकारी घोषित करण्यात आले आहे. त्यानुसार सदरप्रमाणे निधी वितरित करण्याबाबत कार्यवाही करण्यात यावी. तसेच याबाबतीत वित्त विभागाने वेळोवेळी निर्गमित केलेली मार्गदर्शक तत्त्वे / शासन निर्णय / शासन परीपत्रक यामधील सूचनांचे पालन करणे आवश्यक राहील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२६०२१२१९०६५४०७२१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(तुषार महाजन)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा.मंत्री/मा.राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, सर्व.
४. मा.विधानसभा/विधान परिषद सदस्य, विधान भवन (मुंबई सर्व).
५. मा.मुख्य सचिव यांचे वरिष्ठ स्वीय सहाय्यक.
६. मा.प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
८. राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई.
९. आयुक्त, महानगरपालिका, सर्व.
१०. संचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई.
११. जिल्हाधिकारी, सर्व जिल्हे.
१२. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, सर्व.
१३. शिक्षण संचालक (प्राथमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१४. शिक्षण संचालक (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१५. शिक्षण संचालक (योजना), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१६. संचालक, महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषद, पुणे.
१७. संचालक, राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे.
१८. संचालक, महाराष्ट्र राज्य पाठ्यपुस्तक निर्मिती व अभ्यासक्रम संशोधन मंडळ (बालभारती), पुणे.
१९. अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ.
२०. विभागीय शिक्षण उप संचालक, सर्व.
२१. शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक/ माध्यमिक/ निरंतर), जिल्हा परिषद, सर्व.
२२. निवड नस्ती (एसडी-५)